

INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK

PDA207 Tal-, språk- och kommunikationsutveckling och pedagogiska konsekvenser, 15 högskolepoäng

Speech -, Language- and Communication Development and Educational Consequences, 15 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Litteraturlista för PDA207, gällande från och med höstterminen 2022

Litteraturlistan är fastställd av Institutionen för pedagogik och specialpedagogik 2022-05-02 att gälla från och med 2023-08-28.

Se bilaga.

PDA207, Tal-, språk- och kommunikationsutveckling och pedagogiska konsekvenser, 15 högskolepoäng

Speech-, Language- and Communication Development and Educational Consequences, 15 credits

Avancerad nivå/second cycle

Obligatorisk litteratur

Ahlberg, A. (2015). *Specialpedagogik i ideologi, teori och praktik: att bygga broar*. Liber. (kap: 2, 29 s.)

Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & CATALISE Consortium. (2016). [CATALISE: A multinational and multidisciplinary Delphi consensus study. Identifying language impairments in children](#). *PLOS ONE*, *11*(7), e0158753.

Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & CATALISE-2 Consortium. (2017). [Phase 2 of CATALISE: A multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology](#). *The Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *58*(10), 1068–1080. (13 s.)

Bjørndahl, C.R.P. (2018). *Det värderande ögat. Observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. (Andra upplagan). Liber. (192 s.)

Bruce, B., Sventelius, E., Ivarsson, U., & Svensson, A. (2016). *Språklig sårbarhet i förskola och skola: barnet, språket och pedagogiken*. Studentlitteratur AB. (263 s.)

Bruce, B. (Red). (2020) *Från sårbarhet till hållbarhet i lärande och undervisning*. Studentlitteratur AB. (240 s.)

Dockrell, J., Bakopoulou, I., Law, J., Spencer, S., & Lindsay G. (2015). Capturing communication supporting classrooms: The development of a tool and feasibility study. *Child Language Teaching and Therapy*, *31*, 271- 286. <https://doi.org/10.1177/0265659015572165> (15 s.)

Ebbels, S.H., McCartney, E., Slonims, V., Dockrell, J.E., & Norbury, C.F. (2019). Evidence-based pathways to intervention for children with language disorders. *International Journal of Language & Communication Disorders*, *54*(1), 3-19. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12387> (16 s.)

FN:s konvention om barnets rättigheter. (1989). *Convention on the Rights of the Child*.
<https://www.regeringen.se/contentassets/8caacabf49834f16aa52df2108837b2d/fns-konvention-om-barnets-rattigheter-so-199020>

Gjems, L. (2007). Meningsskapande handledning. I T. Kroksmark, & K. Åberg (Red.), *Handledning i pedagogiskt arbete*. (s. 179-197). Studentlitteratur. (18 s.)

Gjems, L. (2010). Teachers talking to young children: invitations to negotiate meaning in everyday conversations. *European Early Childhood Education Research Journal*, 18, 139-148. (9 s.)
<https://doi.org/10.1080/13502931003784479>

Hallin, A-E. (2019). *Förstå och arbeta med språkstörning*. Natur & Kultur. (79 s.)

Hallin, A-E., & Reuterskiöld, C. (2021) *Värt att veta om språkstörning*. Natur & Kultur. (80 s)

Hartelius, L., & Lohmander, A. (2008). Talstörningar – allmän del. I L. Hartelius, U. Nettelblatt, & B. Hammarberg (Red.). *Logopedi*. (kap: 27, s. 357–373). Studentlitteratur. (16 s.)

Heister Trygg, B. (2012). *AKK i skolan en pedagogisk utmaning*. Södra Regionens Kommunikationscentrum. (91 s.)

Hjörne, E. (2018). Elevhälsa för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. I C. Löfberg (Red.). *Elevhälsoarbete under utveckling – en antologi*. Specialpedagogiska skolmyndigheten. (s. 19–26) (7 s.)

Jakobsson, I.-L., & Lundgren, M. (2013). *Samverkan kring barn och unga, i behov av särskilt stöd - Viktigare än diagnos*. Natur & Kultur. (110 s.)

Lervåg, A., Hulme, C., & Melby-Lervåg, M. (2017). Unpicking the developmental relationships between oral language skills and reading comprehension: It's simple, but complex. *Child Development*, 89, 1821-1838. <https://doi.org/10.1111/cdev.12861> (17 s.)

Miniscalco, C., Fernell, E., Thompson, L., Sandberg, E., Kadesjö, B., & Gillberg, C. (2018). Development problems were common five years after positive screening for language disorders and, or, autism at 2.5 years of age. *Acta Paediatrica*. 107(10), 1739-1749. <https://doi.org/10.1111/apa.14358> (10s)

Mitchell, D. (2015). *Inkludering i skolan. Undervisningsstrategier som fungerar*. Natur och Kultur. (392 s. – enligt studentens val)

Monsrud, M.-B. (2022). *"One size does not fit all"- En studie av språkferdigheter blant flerspråkliga barn og unge*. Oslo universitet

Nettelblatt, U., & Salameh, E. (Red.) (2007). *Språkutveckling och språkstörning hos barn*. Studentlitteratur. (325 s. – enligt studentens val)

Nettelblatt, U., & Salameh, E-K. (Red.). (2013). *Språkutveckling och språkstörning hos barn. Del 2, Pragmatik – teorier, utveckling och svårigheter*. Studentlitteratur. (536 s. – enligt studentens val)

Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., . . . Pickles, A. (2016). [The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study](#). *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(11), 1247-1257. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12573>. (10 s.)

Nordberg, A. (2019). Support of language and communication in the ‘Tambour situation’ in Swedish preschools, *Early Child Development and Care*, <https://doi.org/10.1080/03004430.2019.1645134> (14 s.)

Norrström, A., & Rosvall, P-Å. (2016). Specialpedagogers samverkansuppdrag: En undersökning av en habiliterings samverkan med vårdnadshavare, skolor och förskolor. Serie: *Vetenskap för Profession*, 39, Högskolan i Borås. (36 s.)

Rubin, M. (2019). *Språkliga redskap- språklig beredskap*. En praktknära studie om elevers ämnesspråkliga deltagande i ljuset av inkluderande undervisning. Malmö Studies in Educational Sciences No 85. Malmö universitet (valda delar, ca 50s)

Salameh, E-K., & Nettelblatt, U. (2018). *Språkutveckling och språkstörning hos barn. Del 3, Flerspråkighet – utveckling och svårigheter*. Studentlitteratur. (364 s. enligt studentens val)

Schachinger Lorentzon, U, Kadesjö, B, Gillberg, C & Miniscalco, C. (2018) Children screening positive for language delay at 2.5 years; Language disorder and developmental profiles. *Neuropsychiatric diseases and treatment*, 14, 3267- 3277. (10 s.)

SFS 2010:800. *Skollag*. Utbildningsdepartementet.

Skolverket (2015a). *Stödinsatser i utbildningen. Om ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd*. Skolverket. (62 s.)

Skolverket (2014). *Allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. Skolverket. (80 s.)

Snowling, M., & Hulme, C. (2011). Evidence based interventions for reading and language difficulties: creating a virtuous circle. *British Journal of Educational Psychology*, 81, 1- 23. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8279.2010.02014> (22 s.)

Steffenburg, H., Steffenburg S., Gillberg, C., & Billstedt, E. (2018). Children with autism spectrum disorders and selective mutism. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 14, 1163–1169. <https://doi.org/10.2147/NDT.S154966> (6 s.)

Svenska Uneskorådet (2006). *Salamanca deklARATIONEN*. Svenska Uneskorådet.

Wedin, Å. (2011). *Språkande i förskolan och grundskolans tidigare år*. Studentlitteratur. (156 s.)

Referenslitteratur (metodböcker)

Fangen, K. (2005). *Deltagande observation*. Liber. (320 s.)

Kvale, S., & Brinkman, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur. (412 s.)

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. CM-Gruppen. Bromma: Vetenskapsrådet.
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forsknings-sed.html>

Valbar litteraturlista

Aspeflo, U., & Almsenius, E. (2019). *I relation till lärande – kommunikationsstöd i undervisningen*.
Aspeflo & Klamas AB.

Beukelman, D. R., & Miranda, P. (1999). *Augmentative and Alternative Communication. Management of Severe Communication Disorders in Children and Adults*. Paul H Brookes Publishing Co.

Caruso A. J., & Strand, E. A. (1999). *Clinical Management of Motor Speech Disorders in Children*.
Thiemens förlag.

Dockrell, J., Lindsay, G., Roulstone, S., & Law, J. (2014). Supporting children with speech, language and communication needs: An overview of the results of the Better Communication Research Programme. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 49, 43–57.
<https://doi.org/10.1111/1460-6984.12089> (14 s.)

Dockrell, J., & Messer, D. (2000). *Children's Language and Communication Difficulties*. Whurr.

Eriksen Hagtvet, B. (2004). *Språkstimulering*. Del 1: Tal och skrift i förskoleåldern. Natur och Kultur.

Espenakk, U., & Frost J. m fl (2004) *TRAS, Tidig registrering av barns språkutveckling. Handbok om språkutveckling hos barn*. SPF-utbildning (ca 130 s.).

Graham, S., San Juan, V., & Khu, M. (2017). Words are not enough: How preschoolers' integration of perspective and emotion informs their referential understanding. *Journal of Child Language*, 44, 500–526
<https://doi.org/10.1017/S0305000926000519>

Larsson, K. (2016). *Att få barnets språk att växa – Strategier för språkutveckling i förskolan, skolan och hemma*. Stefan Hertz Utbildning AB.

Light, J., & McNaughton, D. (2012). Supporting the communication, language and literacy development of children with complex communication needs. *Assistive Technology: The Official Journal of RESNA*, 24 (1), 34-44. <https://doi.org/10.1080/10400435.2011.648717> (10 s.)

Miniscalco, C. (2009). Inte bara sen språkutveckling. I: Louise Bjar & Astrid Frylmark. *Barn läser och skriver*. Studentlitteratur AB (17 s.)

Norbury, C. (2018). *Developmental language disorder (DLD)*.
<https://www.acamh.org/topic/developmental-language-disorder/>

Nordberg, A. (2020) Aspects of teachers' language and communication support in Swedish preschools after a second phase of implementation. *Early Child Development and Care*.
<https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1841181>

Nordberg, A., & Jacobsson, K, (2019). Approaches and Educational Assessments of Children's Speech, Language and Communication Development in Swedish Preschools, *Early Child Development and Care*,
<https://doi.org/10.1080/03004430.2019.1697693>

Runström Nilsson, P. (2019). *Pedagogisk utredning och kartläggning: Att analysera och bedöma elevers behov av särskilt stöd*. (4. uppl.) Gleerups. (142 s.)

Skolverket (2014). *Gilla, Läsa, Skriva – bedömningsstöd för grundskolans årskurs 1-6*. Skolverket.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2015, rev 2018). *Arbeta med språkstörning i förskola och skola*. Nedladdningsbar PDF (36s). <https://webbutiken.spsm.se/arbete-med-sprakstornning-i-forskola-och-skola/>

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2009, rev 2016). *Språkstörning – en pedagogisk utmaning*. Nedladdningsbar PDF (176 s.). <https://webbutiken.spsm.se/sprakstornning-en-pedagogisk-utmaning/>

Svedberg, L. (2016). *Gruppsykologi: om grupper, organisationer och ledarskap*. (6:e uppl.). Studentlitteratur. (337 s., enligt studentens val).

Von Tetzchner, S., & Martinsen, H. (2002). *Alternativ och supplerende kommunikasjon*. Gyldendal. Norsk Forlag A/S.

www.sprakforskning.se